

Jo, Neus Truyol Caimari, amb DNI 43119245-H, com a portaveu del Grup Municipal Més per Palma amb CIF V16639015, en nom d'aquest i en el marc dels tràmits d'informació pública per a la declaració de projecte industrial estratègic, autorització administrativa prèvia i avaluació d'impacte ambiental ordinària, present les següents **AL·LEGACIONS** respecte dels projectes:

- **Parc fotovoltaic PUNTIRO HIVE I de 49.972 kW, ubicat al polígon 34 parcel·la 36 de Palma (RE039/22)**
- **Parc fotovoltaic PUNTIRO HIVE II de 40.000 kW, ubicat al pol·lígon 37 parcel·la 211 de Palma (RE040/22)**

1. AL·LEGACIONS RESPECTE DE LA DECLARACIÓ DE PROJECTE INDUSTRIAL ESTRATÈGIC

La Llei 14/2019, de 29 de març, de projectes industrials estratègics crea la figura de projecte industrial estratègic, que es pot atorgar a aquelles inversions que pretenguin "implantar, ampliar, modificar o reindustrialitzar una o diverses activitats industrials que tenguin com a resultat previsible una expansió significativa i sostenible del teixit industrial balear", tal com disposa l'article 2.1 de la llei.

Els efectes d'aquesta declaració impliquen l'aprovació del projecte i l'autorització per iniciar les obres, la no-subjecció a llicències municipals, la incorporació al planejament urbanístic, la declaració d'interès general i la reducció dels tràmits administratius, entre d'altres.

Malgrat que, en principi, es restringeix l'aplicació d'aquesta figura a projectes ubicats en sòl urbà o urbanitzable, sí que es permeten projectes industrials estratègics en sòl rústic comú quan es tracti de projectes d'energies renovables.

Tal com preveu l'article 2.4 de la llei, els elements a tenir en compte per tal d'atorgar la consideració de projecte industrial estratègic són la viabilitat econòmica i financera; la previsió de la millora o expansió del teixit industrial a Balears, així com la diversificació del model econòmic i productiu de les Illes Balears; la generació d'ocupació de qualitat del projecte; la reconversió energètica; la millora de la competitivitat de les indústries a través de la formació als treballadors; etc.

Aquests elements s'han d'incorporar en una memòria en què es recullin, almenys, les característiques generals del projecte que justifiquen la declaració, valorant l'impacte sobre el teixit industrial de les Illes Balears, un calendari d'execució, la identificació del promotor, la viabilitat econòmica i financera i els nivells de generació d'ocupació de qualitat.

Passam a valorar independentment aquests elements, d'acord amb les memòries dels projectes:

A. Característiques generals i impacte en el teixit industrial de les Illes Balears

Si bé es tramiten com a dos projectes independents, el Puntiró HIVE I i Puntiró HIVE II integren una unitat de 90 MW, en la mesura en què comparteixen línia d'evacuació fins a la subestació, essent precisament l'envergadura del projecte el que permet donar una major economia d'escala al mateix.

En tots dos casos, s'instal·len panells fotovoltaics bifacials, essent, però, d'estructura fixa en el cas del projecte Puntiró HIVE I i d'estructura amb seguidor d'un eix vertical, en el cas del projecte Puntiró HIVE II.

Malgrat ésser un dels elements que ha de contenir la memòria dels projectes, cap de les dues memòries fa esment a l'impacte d'aquests projectes en el teixit industrial de les Illes Balears. No es pot, per tant, apreciar el component estratègic per a la indústria de les Illes Balears.

B. Calendari d'execució

Les memòries preveuen la posada en marxa dels dos projectes a finals de 2023, pel que fa al projecte Puntiró HIVE I, i a mitjans 2024, en el cas del segon dels projectes. El decalatge entre els dos projectes es deu, en part, a un calendari parcialment consecutiu i el fet d'imputar al segon dels projectes les obres de la línia d'evacuació que comparteixen. Resulta sorprenent que el calendari del projecte Puntiró HIVE I prevegi una posada en marxa anterior a l'inici de la línia d'evacuació que es realitza a principis de 2024 en el marc del projecte Puntiró HIVE II. Al seu torn, malgrat que el projecte Puntiró HIVE II preveu instal·lar 40 MW nominals, en el calendari únicament es programa l'execució de 10 MWp. Es desconeix si es tracta d'una errada material o una execució parcial del projecte, atès que no s'indica en la memòria.

C. Identificació del promotor

Les memòries del projecte inclouen una breu descripció del promotor dels projectes, que és la filial espanyola de HIVE Energy, una empresa britànica que desenvolupa i opera projectes d'energia solar fotovoltaica, havent desenvolupat al voltant 1500 MW de fotovoltaica segons indiquen a les memòries. No s'indica, però, el destí dels projectes, tant si tenen previst desenvolupar-los per vendre'ls posteriorment, o si pretenen operar-los ells mateixos.

En tot cas, d'acord amb allò que indica la web de la matriu britànica de l'empresa, fins l'any 2022, l'empresa havia venut projectes per un total de 1144 MW, essent, així, la venda, el primer destí dels projectes desenvolupats per HIVE Energy.

Tractant-se d'un promotor que, en la majoria dels casos, no explota els projectes i que, en aquest en concret no indica quin ús en vol fer, es fa difícil, a priori, atorgar-li la consideració de projecte industrial estratègic, en la mesura en què tot pareix indicar que el promotor no té vocació d'involucració en el teixit energètic de les Illes Balears i, per tant, no contribueix a les finalitats que persegueix la llei.

D. Viabilitat econòmica i financera

En conjunt, els dos projectes pretenen implantar 89,9 MW de potència nominal amb una inversió de 58 milions d'euros i un retorn esperat de 236 milions d'euros. Sense tenir en compte l'accés a finançament per part d'IDAE, es preveu un retorn de la inversió entre 5,9 anys, en el cas del segon projecte, i 8,2, en el cas del primer. En tots dos casos, el TIR és força alt, essent entre el 13% i el 17% en el cas del projecte Puntiró HIVE II i entre el 8% i el 13%, en el cas del Puntiró HIVE I.

De les memòries dels projectes es desprèn una viabilitat econòmica i financera alta, si bé cal remarcar que el balanç econòmic és particularment favorable degut a l'economia d'escala que s'aconsegueix pel fet de compartir línia d'evacuació. En aquest sentit, resulta evident que, malgrat tramitar-se com a dos projectes separats, la viabilitat econòmica i financera depèn de que els dos es duguin a terme a la vegada i no està clar que el promotor decideixi executar els projectes individualment si un dels dos no s'arriba a executar.

Resulta, per tant, perniciós als interessos públics valorar individualment cada projecte, per quant, econòmicament formen part d'un mateix projecte i estan concebuts d'aquesta manera per part del promotor.

E. Nivell de generació d'ocupació

Tot i que es tracta d'una inversió important, les repercussions en matèria de llocs de feina, diversificació econòmica o reindustrialització són més aviat escasses, amb una generació de 17 llocs de feina en operació i manteniment entre els dos projectes, **a raó d'un lloc de feina estable per cada 3,4 milions d'euros d'inversió**. Al mateix temps, segons la memòria dels projectes, es preveu una despesa anual mitjana de 695.000 en operació i manteniment, que inclou necessàriament les despeses de mà d'obra, però també les reparacions escaients i altres eventualitats.

Considerant la factorització d'una inflació mitjana del 2% entre l'any 1 i l'any 30 de vida útil de la instal·lació i, sense tenir en compte els anys en què s'hauran de substituir els inversors (típicament als 10 anys de vida útil), els costos d'operació i manteniment l'any 1 seran de 513.950,88€ i l'any 30 912.696,94€.

En cas d'atribuir el 100% dels costos d'operació i manteniment a salaris dels 17 treballadors, obtindríem uns costos salarials mitjans de 30.232,40€ l'any 1, que resulten en **un salari mitjà de 21.162,68€ i 9.069,72€ de costos patronals en matèria de seguretat social, llargament per davall del salari mitjà del sector industrial a les Illes Balears, que se situava en 25.105€/any a principis de 2023**. Aquests salaris, que es calculen atribuint el 100% de les despeses d'operació i manteniment a salaris i sense tenir en compte canvis de peces o reparacions extraordinàries, **també se situen per davall del salari mitjà a les Illes Balears, que va ser de 23.292€ l'any 2022**.

En matèria de llocs de feina, els projectes tenen un major impacte sobretot en la fase de construcció, en què es pretén crear al voltant de 100 llocs de feina, en el cas del projecte Puntiró HIVE I i 60 llocs de treball, en el cas del Puntiró HIVE II. D'acord amb les memòries dels dos projectes, els treballs de construcció es faran de manera consecutiva, llevat del quart trimestre de 2023, en què hi haurà treballs en els dos projectes. Res fa indicar, per tant, que s'hagin d'addicionar els llocs de feina de construcció dels dos projectes, per quant, en el gruix del temps no coincidirán els treballs. Al mateix temps, la curta durada de la fase de construcció -entre sis i nou mesos- impedeixen considerar aquests llocs de feina com a estratègics, per quant no contribueixen a la creació de llocs de feina de manera sostinguda.

De fet, la construcció d'instal·lacions solars fotovoltaïques és una feina amb un alt grau d'especialització, essent molt comú que el personal que s'hi dedica es desplaci durant les obres, com és el cas de la majoria dels projectes que es duen a terme a Mallorca.

F. Conclusions

1. Les memòries no fan esment a l'impacte en el teixit industrial de les Illes Balears, que és un dels requisits que fixa la Llei per a atorgar aquesta consideració. Les memòries no motiven, tampoc, per què es tracta d'un projecte estratègic. En aquest sentit, malgrat que la Llei permet atorgar aquesta figura als projectes d'energies renovables, l'atorgament no és automàtic i la condició d'estratègic s'ha de motivar, cosa que no ha fet el promotor.

2. El promotor no indica enlloc de les dues memòries quin tipus d'explotació de les instal·lacions té pensat fer. En aquest sentit, no es pot considerar estratègic la mera existència d'una infraestructura, per quant és l'ús que se'n fa d'aquesta o l'impacte en el sistema el que li atorga l'element estratègic, no la mera existència deslligada del seu funcionament. La total inexistència d'informació al respecte dificulta poder considerar el projecte estratègic.

3. Els projectes s'estan tramitant individualment, malgrat que la viabilitat econòmica depèn llargament de l'economia d'escala que s'aconsegueix en fer-se els dos, atès que comparteixen les despeses d'evacuació. La tramitació individual no només resulta perniciosa als interessos públics -per quant impedeix una apreciació real de l'impacte conjunt dels

projectes-, sinó que condueix a una avaluació falsa, ja que la viabilitat econòmica dels projectes no es pot fer de manera individual.

4. L'impacte en matèria de llocs de treball de qualitat dels dos projectes és més aviat escassa, amb un lloc de feina estable per cada 3,4 milions d'euros invertits, elevant-se a 17 llocs de treball, com a màxim. En matèria de retribucions, el càlcul de despeses d'operació i manteniment al llarg de la vida útil de la instal·lació, fa preveure sous inferiors a la mitjana.

Considerant totes les mancances exposades, tenint en compte el que preveu la Llei 14/2019, de 29 de març, de projectes industrials estratègics, i el fet que la declaració de projecte industrial estratègic implica deixar sense efectes les competències municipals i insulars en matèria d'urbanisme i territori, respectivament, **es conclou que els projectes Puntiró HIVE I i Puntiró HIVE II no haurien de ser considerats com a projectes industrials estratègics i, per tant, haurien de seguir el tràmit ordinari d'interès general.**

Al mateix temps, i d'acord amb allò que s'exposa tot seguit, els dos projectes es pretenen desenvolupar en sòl rústic protegit, de manera que, d'acord amb la pròpia Llei 14/2019, no és possible aquesta figura.

2. AL·LEGACIONS RESPECTE DE L'AUTORITZACIÓ ADMINISTRATIVA PRÈVIA I L'AVALUACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL ORDINÀRIA

Abans d'entrar a valorar els diferents elements del projecte a l'empara de l'autorització administrativa prèvia i l'avaluació d'impacte ambiental ordinària, cal posar de manifest la importància d'una valoració conjunta dels dos projectes, no només per la seva proximitat espacial i el fet de tractar-se del mateix promotor, sinó pel fet de compartir parts de la instal·lació, com és el cas de l'evacuació. Aquest fet, lluny de tractar-se d'una qüestió anecdòtica és el que permet donar economies d'escala a les instal·lacions i en viabilitza la instal·lació. Així, per tant, una avaluació individual seria perniciosa pels interessos públics, atès que no permetria valorar el conjunt d'un projecte concebut com un de sol pel promotor dividit en dues implantacions properes. L'avaluació separada va contra la lògica que persegueix les figures d'autorització administrativa i d'avaluació d'impacte ambiental.

A. Usos del sòl

Puntiró HIVE I

Segons el Nou Pla General de Palma de 2023, els sòls estan afectats pels sòls rústics protegits:

- Àrea de Prevenció de Riscos per Erosió, en una part important de la seva superfície.
- Àrea d'Interès Natural, en la totalitat de l'àmbit objecte del projecte fotovoltaic.

Puntiró HIVE II

Segons el Nou Pla General de Palma de 2023, els sòls estan afectats per:

Sòls rústics protegits :

- Àrea de Prevenció de Riscos per Incendis Forestals, en una part important de la seva superfície del projecte fotovoltaic.

- Àrea d'Interès Natural, Sòl d'Alt Valor Agrari:
- Àrea d'Interès Agrari, en una part important de la seva superfície del projecte fotovoltaic.

Per tant, cal excloure el parc fotovoltaic de tot sòl rústic protegit.

Així que, donat que el projecte HIVE I ocupa en la seva totalitat sòl rústic protegit, es considera que es tracta d'un sòl no apte per la implantació d'un parc fotovoltaic.

Respecte al projecte HIVE II, cal excloure el projecte de parc fotovoltaic de tot el sòl rústic protegit que l'afecti.

B. Contribució energètica dels projectes

Les instal·lacions preveuen implantar 89,9 MW nominals de potència renovable, essent, amb diferència, el major projecte d'energies renovables de Mallorca fins a dia d'avui si es valora conjuntament. Malgrat estar a un nivell de penetració d'energies renovables encara baix, la xarxa elèctrica presenta símptomes de saturació i tot fa preveure que, en pocs anys, començarà a ser notòria la "corba d'ànec", que ja es percep tímidament. Segons aquesta, una forta penetració d'energia solar fotovoltaica condueix, en hores diürnes a preus d'electricitat cada vegada menors i els capvespres a rampes molt acusades de creixement de la demanda.

Això planteja reptes importants en sistemes aïllats com el nostre. Qüestions com la viabilitat econòmica de l'energia solar fotovoltaica o la necessitat d'aportar estabilitat a la xarxa emergeixen de forma important. Així mateix, tot sembla asseverar que no és lluny el moment en què comencem a veure abocaments a la xarxa d'energia renovable, com ja es produeix a les Illes Canàries, per la dificultat de la xarxa d'absorbir tota l'electricitat.

És per això que es fa necessària la incorporació d'emmagatzematge en instal·lacions fotovoltaiques, particularment aquelles de gran envergadura, com aquesta. No només pel seu

impacte major en la xarxa, sinó perquè les economies d'escala que aconseguirien per la seva mida fa viable i, per tant, encara més aconsellable, la implantació d'emmagatzematge.

La manca de previsió d'un sistema d'emmagatzematge fa que el projecte perdi bona part del seu interès, atès que fa preveure una menor capacitat d'aportació energètica al sistema.

C. Integració agrària dels projectes fotovoltaics

El projecte fotovoltaic trobant-se dintre del Parc Agrari de Palma, ha de donar resposta als següents punts:

- Article 6.5.2.3 del Pla d'Ordenació Detallada de Palma, "...es prohibeixen tots aquells usos, així com totes aquelles transformacions que facilitin la degradació o pèrdua permanent del caràcter agrícola del Parc Agrari".
- Article 6.5.2.5 del Pla d'Ordenació Detallada de Palma, "En l'àmbit del parc agrari mai es perdrà superfície cultivable per la instal·lació de parcs fotovoltaics. En conseqüència, es permet la instal·lació agrovoltaics que combina l'agricultura amb la fotovoltaica, de tal manera que el rendiment del cultiu i de les plaques solars sigui el màxim, on les cèl·lules fotovoltaics aporten l'ombra necessària per a maximitzar la producció del cultiu, evitant pèrdues per elevada radiació solar. La disposició de la instal·lació fotovoltaica ha de permetre que la maquinària agrícola pugui entrar en el camp sense problemes.

Per tant, tota la superfície que es destini a fotovoltaica ha de fer compatible l'activitat agrària, mitjançant el sistema d'agrovoltaica.

Per altra banda, per tal d'evitar processos d'expulsió dels pagesos que desenvolupen l'activitat agrària, així com per assegurar que l'activitat agrovoltaica contribueix a l'adaptació dels efectes del canvi climàtic, cal:

1. Garantir que el projecte de parc fotovoltaic compti amb un projecte agrari que garanteixi la seva compatibilitat, oferint la tipologia d'agrovoltaica òptima de regulació de les hores de sol i el grau d'humiditat, entre altres paràmetres, per desenvolupar l'activitat agrària.
2. El projecte agrari, ha de formar part de projectes R+D+I, com ara vinculats a universitats, grups de recerca o projectes europeus d'innovació, donat el caràcter d'innovació que exigeixen aquest tipus de projectes.
3. L'activitat agrària que es desenvolupi ha de basar-se sempre en agricultura ecològica.
4. Exigir la necessitat de contracte agrari per la implantació de agrovoltaica. Si no es té contracte agrari, les terres no han de poder ser objecte de projecte fotovoltaic, a no ser que es posin a disposició d'un banc de terres oficial una vegada l'ajuntament de Palma i/o la Conselleria d'Agricultura l'hagin constituït.
5. No ocupar un sòl agrari que ha tengut contracte o registre d'explotació agrària en els darrers 5 anys

D. Integració ambiental dels projectes fotovoltaics

Per garantir la integració ambiental, fomentant la biodiversitat, el projecte agrovoltaic ha de contribuir com un element més en la generació del mosaic agroforestal. És per això que cal establir les següents regulacions:

1. Limitar a una superfície màxima contínua de la superfície coberta amb plaques fotovoltaics < a 1Ha. És a dir que el conjunt del projecte fotovoltaic ha de ser resultat de la suma de superfícies contínues de fotovoltaica inferiors a 10.000m².
2. Garantir que les separacions entre les unitats màximes de superfície fotovoltaica han d'estar conformades per corredors agraris o forestals amb una amplada superior a 20 metres.

3. Establir unes àrees de transició entre els elements de valor ambiental, les plaques fotovoltaïques, definint les següents distàncies mínimes:

- 40 metres del sòl rústic protegit
- 40 metres dels següents sistemes d'aigües:
 - Zones de Flux preferent
 - Plana geomorfològica
 - Zona de Domini Públic Hidràulic

Els espais lliures de fotovoltaïques han de destinar-se a agricultura ecològica o a la seva reforestació.

E. Integració paisatgística dels projectes fotovoltaïcs

El projecte Puntiró HIVE I presenta forts problemes d'integració paisatgística, per la ubicació d'uns terrenys amb forta pendent, com es posa de relleu de l'estudi d'incidència paisatgística que indica que *“la morfologia del terreno dificulta la mimetización del parque solar en el entorno, por lo que, de acuerdo con su disposición y superficie, se prevé que sea perceptible desde el plano más lejano tal y como ocurre con la cubierta de los invernaderos ubicados hacia el este”*. L'estudi conclou que, fins i tot amb la posada en marxa de mesures correctores, l'impacte paisatgístic és moderat.

En el cas del projecte Puntiró HIVE II, el fet que es tracti d'un sòl pla facilita la mimetització de la instal·lació, tot i així, per tal de garantir la integració paisatgística del parc fotovoltaïc, cal establir les següents distàncies mínimes entre les plaques fotovoltaïques i els següents elements:

1. 20 metres a edificis
2. 40 metres a elements i edificis catalogats
3. 10 metres als límits de parcel·la
4. 20 metres a camins

Els espais lliures de fotovoltaïques han de destinar-se a agricultura ecològica o a la seva reforestació.

F. Retorn social dels projectes fotovoltaïcs

Els barris i pobles de l'entorn han de beneficiar-se de la generació d'energia renovable en el sòl rústic de l'entorn. És per això que els parcs fotovoltaïcs en sòl rústic han d'estar obligats a la creació de Comunitats Energètiques amb els barris i pobles de l'entorn amb costos inferiors als dels mercat lliure, prioritzant les unitats de convivència amb menor renda familiar.

G. Conclusions

En primer lloc, es considera necessària una avaluació conjunta dels dos projectes, per quant la viabilitat econòmica depèn llargament l'un de l'altre, atès que comparteixen línia d'evacuació i són les grans dimensions dels dos projectes en conjunt el que els aporten una economia d'escala tan significativa. Una anàlisi separada dels projectes redundaria en un perjudici de l'interès general, a més d'un frau en la pròpia concepció de les figures de control a què se sotmeten els projectes.

1. D'acord amb el Pla General d'Ordenació Urbana, els terrenys escollits per a dur a terme les instal·lacions solars fotovoltaïques estan subjectes a diversos règims de protecció. Així, el projecte Puntiró HIVE I es troba completament en sòl rústic protegit, de manera que no es considera viable la seva execució. Respecte del Puntiró HIVE II, la instal·lació es projecta parcialment sobre sòl rústic protegit, de forma que cal reconfigurar el projecte,

- excloent les zones de sòl rústic protegit.
2. A nivell energètic, la saturació de la xarxa elèctrica, el gran creixement de l'energia solar fotovoltaica i les grans dimensions del projecte fan necessari la integració d'emmagatzematge d'energia, altrament es corre el risc de que, en pocs anys, bona part de la producció no es pugui injectar a la xarxa. La manca de previsions d'aquesta qüestió en el projecte de majors dimensions de Mallorca fa que sigui necessària una revisió exhaustiva del mateix.
 3. Les instal·lacions Puntiró HIVE I i Puntiró HIVE II s'estan projectant en zones dins del Parc Agrari de Palma, d'acord amb el planejament urbanístic. La manca de previsió de mesures d'integració agrària dels projectes els fa inviables.
 4. Els projectes han de tenir en compte criteris ambientals tal com àrees de transició, el foment de la biodiversitat, corredors agraris i forestals, etc. La manca de previsió d'aquests elements en una superfície tan gran fa que els projectes no siguin viables.
 5. En matèria d'integració paisatgística, el projecte Puntiró HIVE I s'ubica en terrenys amb una forta pendent, cosa que dificulta la minimització de l'afecció visual, fins i tot després de la posada en marxa de mesures correctores, com reconeix el propi estudi presentat pel promotor. En el cas del projecte Puntiró HIVE II, cal una major integració paisatgística, minimitzant l'afecció.
 6. Finalment, el projecte no fa cap tipus de valoració respecte del retorn social dels mateixos, essent únicament destacable la creació de 17 llocs de treball en manteniment, sense que es prevegin mesures de millora de l'accés a l'energia per part dels veïnats i les empreses de Palma.

Per tot això, es considera que tant un com l'altre projecte son inviables, a més, no es poden considerar projectes industrials estratègics.

Palma, 27 de juliol de 2024

Neus Truyol Caimari
Portaveu de MÉS per Palma
Ajuntament de Palma